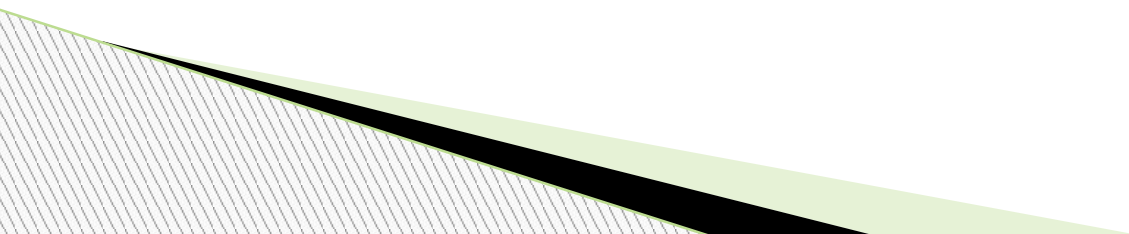

Селище міського типу

Завалля

Селище Завалля дуже відрізняється від інших селищ в Кіровоградській області за своєю красою, та добрими щирими і працелюбними людьми.

Давайте дізнаємось істрою цього містечка :

Назву село отримало від великих провалів у землі, що розташовані неподалік села.

Завалля належить до найдревніших населених пунктів Поділля. Є відомості що поселення існувало ще у 1462 році. Тоді воно перебувало у складі Великого князівства Литовського і належало князям Коріатовичам. У 1569 році після Люблінської унії, коли Польща і Литва об'єднались в єдину державу - Річ Посполиту, Завалля увійшло до складу Брацлавського воєводства. Селом, його людьми, землями заволодів граф Потоцький. У 1862 р. Подільською Палатою Громадянського Суду засвідчено продаж петербургському купцю Г. Гінзбургу маєтку, поселень Могильна, Заваль, Сальков поміщиком І. Подгорським. Плата становила 306000 крб. за 9244 дес. 1193 сажні і селян 586 і 178 в перших двох селах, а Сальків заселено людьми вільного стану. Через Завалля у XIX і на початку XX століть пролягав поштовий шлях від містечка Саврані до містечка Тернівки

Майже всі жителі села займались землеробством. Вони були глибоковірними православними християнами, ревно відвідували церкву, яку збудували на честь великомученика Дмитра. У 1880 році священник Доманицький відкрив у селі церковно-парафіяльну школу

Під час Другої світової війни селище було окуповано 31 липня 1941 року. За роки окупації було страчено 10 осіб. 50 юнаків і дівчат вороги відправили на каторжні роботи до Німеччини. Німецькі війська вивезли з селища будівельні матеріали, металопродукції, хліб живність та сільгосппродукцію. Загальна сума збитку, завданого окупантами, становила 21 млн. 657 тис. радянських карбованців. В ніч з 13 на 14 березня 1944 року 27-ма інженерна мінерно-саперна бригада звільнила Завалля від німецьких військ. Батальйоном, що очистив селище від ворогів, командував капітан Василь Семенович Грубань. Активну участь атакувальним підрозділам при звільненні Завалля і форсуванні Південного Бугу надали місцеві жителі. Особливо відзначилися: Є. Барабанчук, Д. Котюжан, Д. Пашковський, Юхим Клименчук, Трифон Чемерис, Т. Звончук.

Майже 600 жителів Завалля воювали, за неповними даними загинули в боях і пропали безвісти 190 чоловік. По війні у селищі збудовано два пам'ятники загиблим радянським воїнам.

В 1921—1924 роках вперше проведено дослідження залягання графітової руди біля Завалля. Було визнано за доцільне розпочати тут промислові розробки і у 1929 році заклали фундамент збагачувальної фабрики. А в 1934 році отримали перший графіт.

В радянські часи коштами Графіткомбінату було збудовано майже 52 000 м² багатоповерхового житла, зведено Будинок культури, середню школу, 2 дитячих дошкільних заклади, готель, гуртожиток. В селищі відкрили музичну школу, лікарню з поліклінікою, аптеку, магазини, побутокмбінат, баню, павільйони «Морозиво». Було посаджено тисячі дерев і кущів, розбито квітники, поліпшено благоустрій.

З квітня 1999 року, на підприємстві почато проведення реструктуризації виробництва, метою якої, є оптимізація витрат, зменшення собівартості продукції, раціональне використання трудових і виробничих ресурсів, випуск матеріалів, відповідних сучасним вимогам.

Заваллівське родовище графіту

1921-1924 рр. — вперше проведено дослідження залягання графітової руди біля Завалля. Було визнано за доцільне розпочати тут промислові розробки.

1929 р. — закладено фундамент збагачувальної фабрики.

1934 р. — отримано перший графіт.

1941 р. — устаткування та техніку комбінату було евакуйовано у місто Киштим Челябінської області.

Квітень 1948 р. — комбінат відновлено і він почав виробляти 3 тисячі тон графіту на рік. Для здешевлення здобування руди було закрито шахту і введено в дію кар'єр, який оснащено сучасною технікою.

1968 р. — комбінат удостоївся честі бути учасником ВДНГ у Москві.

70-ті роки ХХ ст. — продукція Графіткомбінату експортується у 21 країну світу.

У нас час Заваллівське родовище графіту експлуатує ВАТ "Заваллівський графітовий комбінат".

2008 р. — видобуто 184,2 тис.т графітової руди

2009 р. — видобуто 51,5 тис.т руди. Вироблено товарного графіту 4262,7 т.